

LỜI GIỚI THIỆU

Trong tiến trình lịch sử dựng nước và giữ nước của dân tộc, Quảng Bình có vị trí chiến lược đặc biệt quan trọng, là chiến địa khốc liệt trong cuộc đấu tranh để xác lập quyền lực và mở mang lãnh thổ, có lúc là biên ải phía Bắc, có khi là phen đậu phía Nam, là nơi khởi đầu cho công cuộc mở cõi về phương Nam. Đây là vùng đất đã trải qua nhiều biến cố thăng trầm của lịch sử, thời kỳ nào Quảng Bình cũng nằm vào vị trí xung yếu, chứng kiến và chịu đựng nhiều nổi đau chia cắt, chiến tranh xâm lược, đấu tranh xã hội gay gắt. Có lẽ môi trường đó cùng lịch sử đấu tranh để tồn tại và phát triển với thiên nhiên khắc nghiệt đã tôi luyện và hun đúc cho con người nơi đây đức tính cần cù, nhẫn nại, hiếu học, có tinh thần cộng đồng, anh dũng, kiên cường, bất khuất, với truyền thống yêu nước nồng nàn, tận trung với nước, tận hiếu với dân, giàu lòng nhân ái và lao động sáng tạo để vượt qua mọi khó khăn, gian khổ, vươn lên trong cuộc sống, góp phần dựng nước, giữ nước, xây dựng và bảo vệ quê hương.

Quảng Bình cũng là một trong những cái nôi thu hút và sản sinh ra nhiều nhân vật lịch sử, văn hóa, hiền tài của đất nước. Chính vùng đất này cũng đã đào luyện, hun đúc và thu hút nhiều bậc danh nhân, anh hùng, hào kiệt, trí dũng song toàn, đa văn quảng kiến, làm rạng danh cho vùng đất “địa linh, nhân kiệt”, mãi mãi là niềm tự hào của dân tộc và bao thế hệ cộng đồng cư dân Quảng Bình.

Trong lịch sử chống giặc ngoại xâm của dân tộc Việt Nam, vào những năm cuối của thế kỷ XIX, một phong trào chống Pháp và chống triều đình phong kiến đầu hàng tay sai dưới tên gọi “Cần Vương” do vua Hàm Nghi lãnh đạo đã khởi phát rầm rộ và rộng khắp trên phạm vi toàn quốc. Vùng đất Quảng Bình tuy có nhiều biến cố thăng trầm trong lịch sử, nhưng nhân dân nơi đây luôn trung hiếu, anh dũng, kiên cường, được vua Hàm Nghi cùng Sơn triều chọn làm nơi đóng đô và gắn bó lâu dài suốt quá trình lãnh đạo cuộc kháng chiến chống Pháp.

Cùng với nhân dân cả nước, nhân dân Quảng Bình đã đứng lên kháng chiến chống thực dân Pháp theo lời dụ Cần Vương của Hàm Nghi. Trong 3 năm (10/1885 - 10/1888) từ khi Sơn triều Hàm Nghi đóng quân trên vùng đất Minh Hóa đã có sự hy sinh xương máu của biết bao sĩ phu, quan lại, tướng sĩ và nhân dân Quảng Bình, trong đó có nhân dân Minh Hóa để bảo vệ Sơn triều, bảo vệ vua Hàm Nghi và kháng chiến chống Pháp.

Kỷ niệm 130 năm ngày vua Hàm Nghi ban dụ Cần Vương khởi phát phong trào Cần Vương (13/7/1885 - 13/7/2015), được sự đồng ý của UBND tỉnh Quảng Bình, UBND huyện Minh Hóa và Sở Khoa học và Công nghệ đồng tổ

chức Hội thảo khoa học “Minh Hóa với phong trào Cần Vương” nhằm giáo dục những truyền thống tốt đẹp của quê hương, đất nước, khơi dậy lòng tự hào dân tộc, phát huy các giá trị và bồi đắp thành sức mạnh tổng hợp phục vụ sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, xây dựng quê hương Quảng Bình nói chung và Minh Hóa nói riêng ngày càng giàu đẹp.

“Báo cáo khoa học Hội thảo về Minh Hóa với phong trào Cần Vương” với sự cộng tác và chung tay của các nhà khoa học, nhà nghiên cứu, các sử gia trong và ngoài tỉnh là tổng hợp các chuyên luận về quá trình hình thành và phát triển phong trào Cần Vương chống Pháp trong cả nước, đặc biệt là phong trào kháng Pháp dưới ngọn cờ Cần Vương do Sơn triều Hàm Nghi lãnh đạo ở Quảng Bình và vùng đất Minh Hóa là “Kinh đô kháng chiến”; về vai trò và những đóng góp của văn thân, sĩ phu, tướng sĩ và nhân dân Quảng Bình hưởng ứng Cần Vương chống Pháp, bảo vệ Sơn triều, bảo vệ vua Hàm Nghi trên vùng đất Minh Hóa, Tuyên Hóa và các địa phương trong tỉnh; về những giá trị lịch sử, văn hóa, truyền thống cách mạng của nhân dân Minh Hóa; qua đó nâng cao lòng tự hào quê hương, tinh thần dân tộc, đoàn kết gắn bó xây dựng quê hương giàu mạnh. Ngoài ra, các chuyên luận tại hội thảo sẽ đề xuất những ý tưởng, những giải pháp nhằm quy hoạch bảo tồn, tôn tạo và phát huy tác dụng hệ thống di tích phong trào Cần Vương trên địa bàn tỉnh Quảng Bình phục vụ việc nghiên cứu, giáo dục truyền thống lịch sử, văn hóa, cách mạng và tham quan du lịch.

Hy vọng Báo cáo khoa học này sẽ cung cấp những thông tin bổ ích cho các độc giả và những người quan tâm.